

Transfertcenu noteikumu tvērumš iekšzemes darījumiem (1/28/20)

PwC transfertcenu nodaļas vadītāja
Tatjana Koncevaja

PwC transfertcenu nodaļas vecākā projektu vadītāja
Zane Smutova

Transfertcenu (TC) dokumentācijas standarta prasības attiecas galvenokārt uz uzņēmumiem, kas ietilpst starptautiskā uzņēmumu grupā un veic darījumus ar grupas saistītiem ārvalstu uzņēmumiem.

Prasību mazināšana un izņēmumi

Atbilstoši grozījumiem [likuma "Par nodokļiem un nodevām" \(NN likums\) 15.² pantā](#), ar kuriem TC dokumentācijas prasības izteiktas jaunā redakcijā, tās nav piemērojamas darījumiem, kurus no pārskata perioda, kas sākās 2018. gadā, nodokļu maksātājs (NM) veic ar saistītu personu – Latvijas rezidentu. Attiecīgi TC dokumentācijas slogs ir samazināts gadījumos, kad Latvijas rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība (PP) Latvijā veic darījumu ar Latvijas rezidentu.

Tomēr gadījumā, ja šie darījumi (arī komerciālās vai finanšu attiecības pēc veiktajām funkcijām, uzņemtajiem vai kontrolētajiem riskiem vai izmantotajiem aktīviem) ir ekonomiski saistīti (notiek secīgi vienas piegādes ķēdes ietvaros) ar rezidenta vai PP darījumu ar ārvalsts uzņēmumu, darījuma summa pārskata gadā pārsniedz 250 000 eiro¹ un pastāv risks, ka peļņa tiks novirzīta uz ārvalsti, VID ir tiesīgs pieprasīt TC dokumentāciju saistībā ar Latvijas rezidentu savstarpējiem darījumiem. Pēc VID pamatota pieprasījuma dokumentācija jā sagatavo arī par darījumu divu vai vairāku Latvijas rezidentu vai PP un rezidenta starpā.

Neatkarīgi no minētā, [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma \(UIN likums\) 4. panta otrās daļas 2. punkta e\) apakšpunktā](#) ir nostiprināts tirgus cenas princips, kurš atbilstoši noteiktajam deleģējumam nosaka, ka, lai gan TC dokumentācija par rezidentu veiktiem darījumiem nav jā sagatavo (ar iepriekš minēto izņēmumu), ar nodokli apliekamās bāzes aprēķināšanas un administrēšanas vajadzībām NM ir jā pārbauda, vai visi darījumi (arī ar saistīto personu – Latvijas rezidentu) pārskata gadā ir veikti atbilstoši tirgus cenas principam.

Šī norma nosaka, ka darījumos ar saistītām personām gūtie ienākumi nedrīkst būt zem tirgus cenas (vērtības), bet izdevumi – virs tirgus cenas (vērtības). Šo TC korekciju (iztrūkumu vai pārsniegumu) uzskata par nosacīti sadalīto peļņu, un tā jā iekļauj ar nodokli apliekamajā bāzē. Atbilstoši [MK noteikumiem Nr. 93](#) informācija par peļņas sadali jā iekļauj pārskata gada pēdējā taksācijas perioda UIN deklarācijas 6.5. rindā:

6.5. darījumu vērtības starpība, kas radusies darījumos ar saistītām personām (4.panta 2.d.2.p.e)ap.) ⁸	06.5	

Prasība pārskata gada pēdējā taksācijas perioda UIN deklarācijas 6.5.1. rindā norādīt to darījumu vērtības kopsummu, kas pārskata gadā veikti ar saistītām personām, attiecas arī uz saistīto personu iekšzemē veiktiem darījumiem, un finanšu dati par šiem darījumiem jā iekļauj kopsummā:

6.5.1 Darījumu, kas pārskata gadā veikti ar saistītām personām, kopējā vērtības summa ⁹	06.5 .1	
--	------------	--

ieteicams sagatavot darījuma dokumentus

Tā kā VID ir tiesīgs veikt TC auditu (arī par saistīto personu iekšzemē veiktiem darījumiem) piecu gadu laikā pēc normatīvajos aktos noteiktā UIN maksāšanas termiņa, ieteicams laicīgi sagatavot rakstisku informāciju par darījuma faktiem un apstākļiem, katras darījuma puses darbībām funkciju veikšanā un ar to saistītajiem ieņēmumiem vai izdevumiem, kā arī izvērtēt darījuma cenas atbilstību tā tirgus cenai (vērtībai). Šie soļi ir nepieciešami, lai izvairītos no domstarpībām ar VID, kā arī pārbaudītu un pamatotu, ka pušu saistība nav ietekmējusi saistīto pušu darījuma cenu (vērtību) un darījumā ir ievērots tirgus cenas princips.

Darījuma ar saistītu personu - Latvijas rezidentu - analīzi un pamatojumu tā atbilstībai tirgus cenas principam katrs NM var veikt brīvā formā pēc saviem ieskatiem un iespējām, taču TC riska mazināšanai ieteicams sagatavot darījuma dokumentu (dokumentāciju)

¹ [Izņēmums: NN likuma 15.2 panta otrās daļas 4. punkts un septītā daļa](#)